

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
RESMÎ GAZETE

Sayı : 84

EK III
TEBLİĞ VE İLANLAR

8 Ağustos, 1998

Sayı : 426

İŞ YASASI
(22/1992 Sayılı Yasa)
55. Madde Altında Yapılan Tüzük

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Çalışma ve İskan Bakanlığı, Bakanlar Kurulu'nun onayıyla İş Yasası'nın 55. Maddesine dayanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar.

1. Bu Tüzük, 1998 İş (İnşaatlarda İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği) Tüzüğü olarak isimlendirilir.

Kısa
İsim

BÖLÜM 1

KAPSAM VE TEFSİR

- Kapsam** 2. Bu Tüzük, kamu veya özel sektöre ait olan her türlü inşaat işlerinin yapıldığı işyerlerine uygulanır.
- Amaç** 3. Bu Tüzüğün amacı, inşaat işlerinin sağlık ve güvenlik içinde yapılmasını temin etmek ve iş kazalarının önlenmesi için gerekli emniyet tedbirlerinin alınmasını sağlamaktır.
- Tefsir** 4. Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe,
- “Asma Yapı İskelesi”, halat veya zincirle bağlanmış ve bu halat veya zincirle indirilebilen veya yükseltilebilen yapı iskelesini anlatır.
- “Bakanlar Kurulu”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu’nu anlatır.
- “Bakanlık”, Çalışma İşlerinden Sorumlu Bakanlığı anlatır.
- “Emniyet Yükü”, herhangi bir kaldırma cihazının emniyetle taşıyabileceği yükü anlatır.
- “İnşaat İşleri”, bir binanın yapımı, tamiri, tadilatı, boyanması, restore edilmesi, binanın dıştan temizlenmek suretiyle bakımının yapılması veya yıkılması faaliyetlerini anlatır ve yapımı tasarlanan bir binanın inşaatı için gerekli arazi hazırlığının yapılması ile temel kazılmasını ve dülgerlik, marangozluk, elektrik, gaz ve sıhhi tesisat işlerini de kapsar. Bu Tüzük amaçları bakımından, herhangi bir karayolu, demiryolu, rıhtım, liman, tünel, köprü, su yolu, havuz, boru hattı, baraj veya su kemeri, kuyu, baca, kule, hava alanı v.b işlerin yapımı veya tadilatı da, inşaat işleri olarak değerlendirilir.
- “İnşaat Yük Asansörü (Anavador)”, inşaatlarda yüklerin bir kafes veya platform içerisinde düşey doğrultuda taşınması için kullanılan ve elektrik veya dizel motorla çalışan kaldırma makinasını anlatır.
- “İş Platformu”, çalışanların üzerinde çalışma yaptıkları ve malzemelerini bulundurdıkları ahşap veya metalden yapılmış platformu anlatır ve böyle bir platformun tüm kısımlarını da içerir.
- “İşveren”, bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı bir iş veya faaliyetin yapımını üstlenen kişi veya kuruluşu anlatır. Eğer yapılan iş, başından sonuna kadar bir müteahhit tarafından üstlenilmişse ve yükümlülük yazılı olarak belirtilmişse bu müteahhit işveren olarak değerlendirilir.

Eğer inşaatın mal sahibi , işi tümüyle bir müteahhite vermemiş ve inşaatı kısım ,kısım kendisi yaptırtıyorsa, o takdirde işveren deyimi mal sahibini anlatır. İşveren ile taşeron (alt işveren) arasında yazılı olarak yapılmış yasal ve geçerli bir sözleşme mevcutsa, bu sözleşmede belirtilen şartlarla, işverenin bazı sorumlulukları taşeronlara aktarılabilir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yasal olarak iş kurmaya veya işveren olarak faaliyet yürütmeye yetkili olmayan kişi veya kişilerin işveren veya taşeron olarak yapacakları sözleşmeler geçersizdir. "İşyeri" , işin yapıldığı yeri anlatır ve işin niteliği ve yürütülmesi bakımından işyerine bağlı bulunan yerlerle, dinlenme, çocuk emzirme yemek,uyku,yıkanma,muayene ve bakım ,beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi sair eklentiler ve araçlar da işyerinden sayılır . "Kaldırma Cihazı" , yüklerin kaldırılıp indirilmesinde veya taşınmasında kullanılan her çeşit vinç, kren ,maçuna, pałanga, forklift veya taşıyıcı hattı anlatır.

" Kamu Sektörü" , Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Resmî Devlet Kuruluşları dahil, genel ve katma bütçeli Daire ve Kuruluşlar, yerel yönetimler, kamu iktisadî teşebbüsleri , özel yasa ile veya yasada öngörülen yetkiye dayanılarak kurulmuş banka veya kuruluşlarla ,bunlara bağlı iş yerlerini anlatır.

"Kaldırma Aksamu" , yüklerin bağlanıp kaldırılması ve asılmasında kullanılan her çeşit halat, zincir,sapan, halka, canca ve her türlü bağlama elemanını (kelepçe, kilit, pim,mil v.b.)anlatır.

"Müfettiş" , İş Yasası'nın 62. Maddesi uyarınca atanan bir müfettiş anlatır.

" Müteahhit" , hakkında bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı işleri veya faaliyetleri yapmayı üstlenen kişi veya işvereni anlatır.

"Özel Sektör" , bir veya daha fazla bireylerin kar amacıyla oluşturdukları gerçek veya tüzel kişiliği haiz her türlü işletme ve ortakların sahibi olduğu işyerlerini anlatır.

"Taşeron (Alt İşveren)" Bu Tüzük kapsamına giren herhangi bir işin bölümü veya eklentilerinin yapımını üstlenen ve yanında işçi çalıştıran veya kendi nam ve hesabına bağımsız olarak çalışan özel veya tüzel kişileri anlatır.

"Taşınır Merdivenlerden Yapılmış Asma Yapı İskelesi Platformu" destekli veya desteksiz taşınır merdiven basamağı veya basamakları na dayanarak kurulan iskele platformunu anlatır.

"Yapı İskelesi" , bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı bir işe ilişkin, üzerinde şahısların iş yaptığı her türlü geçici yapı ile bu gibi işin üzerinde yapıldığı yere gitmeyi veya malzeme taşımayı mümkün kılan her çeşit yapıyı anlatır ve bu yapının bir kısmını oluşturan veya onu destekleyen tüm teçhizatı kapsar.

"Yetkili Şahıs" , yapılmakta olan işin kontrolünü yapabilecek yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olan ve işveren tarafından yazılı veya sözlü olarak görevlendirilen şahıs anlatır.

BÖLÜM II TESCİL

- Tescil 5. (1) Bu Tüzük kapsamına giren herhangi bir inşaat işini başlatan bir işveren, işin başlamasından itibaren en geç 1 ay içinde, örneği Dairece hazırlanacak bir inşaat tescil bildiğesini doldurup Daireye vermekle yükümlüdür. İnşaatın tümünü baştan sona üstlenen bir müteahhit olması halinde bu yükümlülük müteahhite, mal sahibinin inşaat işini kısım kısım yaptırması halinde ise , bu yükümlülük inşaatın mal sahibine aittir.
- (2) İnşaat Tescil Bildiğesi konusunda İş Yasası'nın 5.Maddesi hükümleri uygulanır.
- (3) 30 günden daha kısa süreli işler için, tescil zorunluluğ u yoktur. Ancak bu nitelikteki işlere, bu Tüzüğün X. Bölümü hükümleri dışında kalan, tüm hükümleri uygulanır.
- (4) İnşaat Tescilinin Daire'ye yapılmış olması, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yürürlükte bulunan başka herhangi bir Yasa veya Tüzük kurallarının öngördüğü, kayıt, izin ve diğer yükümlülüklerden herhangi bir muafiyet sağlamaz.
- (5) İnşaat müteahhit veya taşeronların çalışması halinde, inşaatın genel olarak tescilinin yanısıra, her müteahhit veya taşeronun da Daire'ye tescil yaptırması zorunludur. Ancak müteahhit veya taşeron tescilli, bir defaya mahsus olup, o müteahhit veya taşeronun çalıştığı her inşaatı ayrı ayrı yapılması gerekmez.

BÖLÜM III

İŞYERLERİNİN EMNİYETİ, YAPI İSKELELERİ, İŞ PLATFORMLARI

- Giriş ve Çıkışlar 6. (1)Herhangi bir şahsın, herhangi bir zamanda, çalıştığı bir yerde emniyetli giriş ve çıkışı sağlanmalıdır.
- (2) Anılan giriş ve çıkışlar, uygulanabildiği ölçüde emniyetli olmalı ve idame ettirilmelidir.
- Yapı iskelelerinin Temini 7. Çalışanların 2 metreden daha yüksek bir mesafeden düşmesi tehlikesi olan her iş için, uygun ve yeterli yapı iskelesi kullanılmalıdır.
- İşe nezaret ve malzemenin kontrolü 8. Hiçbir iskele yetkili bir kişinin direk nezareti olmadan kurulmamalı değiştirilmemeli veya bozulmamalıdır. Bu iş için çalıştırılacak kişiler mümkün olduğunca ehil ve tecrübeli olmalıdır. İskele için kullanılacak matzemeler, kullanılmadan önce her defasında yetkili bir şahıs tarafından kontrol edilmelidir.
- Yapı iskelesi ve malzemeleri 9.(1) Her yapı iskelesi ve ona bağlı bütün kısımlar sağlam ve uygun malzemedendir , iyi bir şekilde yapılmalıdır.

- (2) Yapı İskelelerinde kullanılan metal kısımlar ve teçhizat uygun malzemenin yapılmış olmalı, aşınma veya diğer bariz kusurları olmamalıdır.
- (3) Yapı İskeleleri , merdivenler ve katlanabilen merdivenler için kullanılan ahşap malzemeler boyanmamalı veya başka bir malzeme ile kaplı olmamalıdır.
- (4) Kusurlu ip kullanılmamalıdır .

Bakım ve İdame 10. Yapı İskelesinin bakım ve idamesi iyi bir şekilde yapılmalı ve bunların her parçası iyice sabitleştirilerek emniyet altına alınmış olmalıdır.

Kısmi inşa edilen veya bozulan yapı iskeleleri 11. Bir yapı iskelesi , kullanılabilecek şekilde kısmen bozulmuş veya kısmen yapılmış olarak bırakılmamalıdır. Ancak zorlayıcı nedenlerle yarım bırakılan iskeleler için aşağıdaki tedbirler alınır. Kısmen yapılmış veya kısmen bozulmuş yapı iskelelerinin kullanılmasını yasaklayan ikaz levhaları görülebilecek şekilde uygun yerlere asılmalı, ayrıca böyle bir iskeleye geçiş sağlayan geçit yolları uygun korkulukla kapatılmalıdır.

İskele dikmeleri ve bağlama kirişleri 12. (1) İskele dikmeleri,
(a) Mümkün olduğu kadar dik olmalıdır.

(b) Dikmeler yapı iskelesi dengesinin sağlanabilmesi için yeteri kadar birbirine yakın olmalı ve dikmeler arası mesafe 3 metreden fazla olmamalıdır.

(2) Dikme direklerinin tabanının kayması, yere batması veya herhangi bir şekilde yer değiştirmesi önlenmelidir.

(3) Bağlama kirişleri mümkün olduğunca yatay olmalı ve dikmelere sağlam bir şekilde tutturulmalıdır.

(4) Platformu teşkil eden kalaslar bağlama kirişlerinin veya direklerinin üzerine emniyetli bir şekilde tutturulmalıdır. Kalasların veya bağlama kirişlerinin ucu duvarla desteklendiği hallerde, duvardan ayrılması önlenmeli ve duvarın iç kısmında kalasların ucu sağlam bir şekilde yeterince tutturulmuş olmalıdır.

Taşınır merdivenlerin dikme olarak kullanılması 13.(1) Yapı iskelelerinde dikme olarak kullanılan taşınır merdivenler:
(a) Yeteri kadar dayanıklı olmalıdır.

(b) Kaymaları önleyecek şekilde sabitleştirilmelidir.

(2) Yapı iskelelerinde destek direği olarak taşınır merdivenlerin kullanılması, sadece yapılmakta olan işin hafif olması halinde mümkündür.

Yapı iskelelerinin denge ve desteği 14. (1) Her yapı iskelesi dengesini sağlayacak şekilde yeterli ve uygun destek direği veya çapraz destek direklerle emniyetli bir şekilde desteklenmelidir.

(2) İskelenin desteklenmesinde kullanılan gereçler yeterince sağlam, uygun ve emniyetli olmalıdır.

- (3) Yapı iskelelerinin yapımı ve desteklenmesi için tuğla, kanalizasyon boruları, ahşap kafesler, kutular veya uygun olmayan malzemelerin kullanılması yasaktır. İçi dolu tuğla veya içi dolu bloklar kullanılabilir.
- (4) Binanın veya başka bir yapının bir kısmının , yapı iskelesine veya katlanabilen merdivene destek olarak kullanılabilmesi için, sözkonusu bina veya yapı , yeterince sağlam ve dayanıklı olmalıdır.

Asma yapı iskelesi

15. (1) Asma yapı iskelelerinin kaldırılıp indirilmesinde kaldırma aksamlarının kullanılması ancak aşağıdaki koşullarla mümkündür.
- (a) Yeterince dayanıklı olmalı ve emniyetli bir şekilde idame ettirilmelidir.
- (b) Yapı iskelesi, durdurulduğu yerde emniyetli bir şekilde sabitleştirilmelidir.
- (c) Kaldırma aksamları mümkün olduğu kadar yapı iskelesinin en ucunda olmalı ve gergin tutulmalıdır.
- (d) Vinç v.b kaldırma cihazları fren veya uygun bir durdurma tertibatı ile teçhiz edilmelidir.
- (e) Asma yapı iskelelerinde vinçlerin kullanılması durumunda, yapı iskelesinin ulaşacağı en alt seviyede halat, vincin her makarası üzerinde en az iki kez sarılı olmalı ve her halatın uzunluğu vincin üzerinde bariz bir şekilde belirtilmiş olmalıdır.
- (2) Asma yapı iskeleleri için kullanılan kalaslar yeterli uzunluk ve dayanıklılıkta olmalı, gerektiği şekilde tesis edilmeli ve desteklenmelidir.
- (3) Destek direkleri ile beraber denge ağırlığı kullanılması halinde, denge ağırlığı destek direklerinin üzerine emniyetli ve sabit bir şekilde tutturulmalıdır.
- (4) Asma yapı iskelesi, iniş ve çıkışlarda her türlü engellerden uzak, malzeme, takım ve aletlerinin aşağıya düşmesini önleyecek şekilde olmalıdır.
- (5) Her uçta hareketi önleyecek yeterli tertibat alınmalıdır
- (6) Asma yapı iskelesinin ipleri, zincirleri v.b kaldırma aksamı kalaslara, diğer desteklere ,işyeri platformunun iskeletine veya herhangi bir kaldırma cihazına emniyetli bir şekilde tutturulmalı ve gergin olarak idame ettirilmelidir.
- (7) Asma yapı iskelelerinin devrilmesini, meyillenmesini veya sallanmasını önleyecek şekilde gerekli tedbirler alınmalıdır.
- (8) Asma yapı iskelelerinde çelik tel veya halattan başka gereç , kaldırma maksatları için kullanılmamalıdır.
- (9) Asma yapı iskeleleri maksatları için kafes,kova sepet,makara ile yükseltilecek oturak ve benzeri gereçlerin kullanılması halinde ;
- (a) Bu gereçler yeterli dayanıklılıkta, sağlam malzemedен yapılmış ve bakımlı olmalıdır.

- (b) Gerekli şekilde yerleştirilmiş , desteklenmiş ve başka bir tesisata emniyetli bir biçimde bağlanmış olmalıdır.
- (c) Kafesin, kovanın veya benzeri aracın dönmesini, devrilmesini ve üzerindeki bir işçinin düşmesini önleyecek şekilde gerekli tedbirler alınmış olmalıdır.
- (d) Kova ,kafes ve benzeri kapların derinliği en az 90 cm. olmalı , Bunların tesisi ve kullanılışı yetkili bir şahsın nezareti altında yapılmalıdır.

Konsol veya duvar yapı üzerinde kurulan yapı iskelesi

16. (1) Konsol veya duvar üzerinde kurulan yapı iskeleleri, emniyetli bir şekilde desteklenmiş , bağlanmış ve sağlamlaştırılmış olmalıdır.
- (2) Kanca veya benzeri kanca tipi aksamlarla bağlanan yapı duvarına veya başka yüzeylerden ayrılması muhtemel olan desteklerin üzerine kurulmuş bulunan iş platformlarının kullanılması yasaktır.

Hareketli yapı iskeleleri

- 17-(1) Hareketli yapı iskelesinin yapımı için kullanılan tüm destekler sağlam, kusursuz ve dayanıklı malzemeden yapılmalıdır.
- (2) Hareketli yapı iskelesinin sabit yapı iskelesi platformu üzerine yerleştirilmesi yasaktır. Yalnızca yeterli genişlikte bir alan bulunması ve destek direklerinin platform üzerine emniyetli bir şekilde bağlanmış olması halinde bu uygulama yapılabilir.
- (3) Tekerlekler veya raylar üzerinde hareket ettirilen her yapı iskelesi.
- (a) Meyilli olmayan sağlam ve düz bir yüzeyde inşa edilmelidir
- (b)Yapı iskelesi, üzerinde herhangi bir şahıs çalışmakta olduğunda tesisin hareketini önleyecek şekilde yeterli derecede sabitleştirilmiş olmalıdır.
- (c) Hareketli yapı iskelesine inip çıkmak için uygun bir merdiveni olmalı ve merdiven iskele üzerine emniyetli bir şekilde sabitleştirilmelidir.

Yapı iskeleleri üzerindeki yükler

18. (1) Yapı iskelelerinde yük dağılımı, mümkün olduğu kadar dengeli olmalı ve fazla yüklenmemelidir.

(2) Herhangi bir yapı iskelesi üzerinde malzemelerin hareket ettirilmesi veya yerleştirilmesi, yapı iskelesini sarsmayacak şekilde olmalıdır.

(3) Yapı iskelelerinde, yapılmakta olan işin gerektirdiği malzeme haricinde lüzumsuz malzeme bulundurulmamalıdır.

Yapı iskelelerinin, kafeslerinin v.s.'nin kontrolü

19. Bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı işyerlerinde bir yapı iskelesi veya kafes, kova, sepet gibi gereçlerin kullanılabilmesi için:

(1) Son 7 gün içerisinde yetkili bir şahıs tarafından kontrol edilmiş olmalıdır.

(2) Dayanıklılığının veya sabitliğinin bozulması halinde veya hava koşulları nedeniyle bir kısmının yer değiştirmesi halinde yetkili bir şahıs tarafından yeniden kontrol edilmiş olmalıdır.

(3) Matbu form üzerinde tesbit edilmiş detayları içeren ve kontrolü yapan şahıs tarafından imza edilmiş olan kontrol raporu, İnşaat İnşaat Genel Siciline geçirilmiş veya iliştilenmiş olmalıdır.

Havai geçit, giriş ve koridorları

20-(1) Havai geçit koridorunun bir kısmını teşkil eden her kalas ve destek direği, yeterli emniyeti sağlayacak sağlamlıkta olmalı ve etkili bir şekilde sabitleştirilmelidir. Kalaslar arasındaki mesafe 3 santimetreyi geçmeyecek şekilde yerleştirilmelidir.

(2) Kalas kalınlığına ve geçidin uzunluğuna bağlı olarak, geçit veya koridorun aşırı derecede eğilmemesi için gerekli tüm emniyet tedbirleri alınmalıdır.

(3) Her havai geçit ve koridoru, şahısların ve malzemenin geçişi için yeterli genişlikte olmalı ve bu genişlik 60 cm'den az olmamalıdır.

İş platformları (Asma iş platformları dahil)

21. Üzerinden bir şahsın 2metre yükseklikten düşmesi ihtimali olan her iş platformu;

(1) Birbirine yakın kalas veya saçtan oluşmalıdır. İş platformu kalasları hareket etmeyecek şekilde sağlamlaştırılmalı ve her iki kalasın veya saç levhanın aralığı 3 cm.'yi geçmeyecek şekilde yerleştirilmelidir.

(2) İş platformunun zeminini oluşturan kalaslar veya saç levhalar, hem birbirlerine hem de iskele dikme ve kirişlerine emniyetli bir şekilde tutturulup sabitleştirilmelidir.

(3) İş platformu yeterli genişlikte olmalı ve bu genişlik en az 80 cm. olmalıdır. İş platformunun genişliği kurulduğu dikmeler arasında tümüyle kapatacak şekilde olmalıdır.

(4) İş platformunu oluşturan bütün kısımlar yeterli dayanıklılıkta ve sağlam malzemeden emniyetli bir şekilde yapılmalıdır.

(5) Duvar bitiminde iş yapılması halinde, iş platformu duvar bitiminden itibaren dışa doğru en az 60 cm kadar uzatılmalıdır.

(6) Platform kenarları ile yapının arasındaki mesafe en çok 25 cm olmalıdır.

İş platformlarında ve çalışma yerlerinde korkuluk ve siperler

22. (1) Zeminden itibaren en az 2 metre yükseklikte kurulan her iş platformu, platformun her tarafından en az 90 cm. yükseklikte korkulukla çevrilmelidir. Platformun çevresi aletlerin veya malzemelerin düşmesini mümkün mertebe önleyecek şekilde en az 20 cm yükseklikte eteklikle çevrilmelidir.

(2) İş platformlarının etrafındaki korkuluk, ya 90 cm. yüksekliğe kadar platformu tamamiyle kapatacak perde şeklinde olmalı veya platform zemini ile 90 cm. yükseklikten geçen üst korkuluk arasında en az bir adet orta korkuluk bulunmalıdır. İş platformu tabanı ile orta korkuluk arasındaki ve orta korkulukla üst korkuluk arasındaki dikey mesafe 50 cm.'yi aşmamalıdır.

(3) Korkuluk ve eteklikler, dışa doğru hareketlerinin önlenmesi için, destek direklerinin iç kısımlarına yerleştirilmelidir.

(4) Sabit yapı iskelelerindeki iş platformlarının binaya bakan tarafında korkuluk kurulmayabilir. Ancak asma yapı iskelelerindeki iş platformlarının her tarafında korkuluk olmalıdır.

Havai geçit koridorları ve merdivenler için korkuluk, eteklik v.s.

23. (1) Merdivenlerde şahısların düşmesini önlemek amacıyla korkuluk veya diğer etkili gereçler bulunmalıdır.

(2) Bütün havai geçit koridorlarının ve merdivenlerinin her yanında en az 90 cm yükseklikte, yeterli dayanıklılıkta uygun korkuluk tesis edilmelidir.

(3) Havai geçitlerde kullanılacak korkuluklar hususunda, iş platformlarında kurulacak korkuluklar için, bu Tüzük gereği aranan kurallar uygulanacaktır.

İş platformu havai geçidi, koridorlar ve merdivenlerin emniyeti

24. (1) Bir platformun, havai geçidin veya merdivenlerin üzerinin kaygan olması halinde, kum koymak, temizlemek suretiyle veya başka herhangi bir şekilde, kaymaya karşı gerekli tedbirler alınmalıdır.

(2) Her iş platformu, geçit veya koridorun üzeri tüm lüzumsuz malzemelerden ve dışarıya çıkmış çivilerden arındırılmalıdır.

Taşınır merdivenler

25. (1) Taşınır merdivenler, sağlam malzemeden dayanıklı bir şekilde yapılmalıdır.

(2) Eksik veya kısırlı basamağı olan taşınır merdivenlerin kullanılması yasaktır.

(3) Basamaklar, destek direkleri üzerine sadece çivilerle tutturulma

malı , direkler üzerinde açılmış olan basamak yuvalarına oturtulup sağlam şekilde çakılmalıdır.

Ancak bu maddenin 3. Fıkra kuralları, metalden yapılmış merdivenlere uygulanmaz .

(4) Basamaklar arası mesafe 30 cm'yi aşmamalıdır.

(5) 4 metreden uzun taşınır merdivenler çelik boru veya metal profilden yapılacaktır.

(6) (A) Dikey veya meyilli durumda bulunan merdivenin üst kısmı dayah bulunduğu yere sağlam şekilde tutturulmalıdır. Merdivenin üst kısmının emniyetli bir şekilde tuturulması olanağı olmayan hallerde, tabandan emniyetli bir şekilde tutturulmalıdır.

Merdivenin üst veya tabandan sağlam bir şekilde tutturulması mümkün değilse , kaymasını önlemek için tabandan bir şahıs tarafından desteklenmelidir.

(B)Merdivenler sağlam bir yüzey ve temel üzerine tutturulmalı ve fazla sallanma ve eğilmeden kaçınılacak şekilde sağlamlaştırılmalıdır.

(7) Taşınır merdivenin tırmanma vasıtası veya çalışma yeri olarak kullanılması halinde, merdivenin üstünde bulunan bir şahsın ayaklarının bastığı basamak ile, tutunabileceği en yüksek basamak arasındaki mesafe 100 cm.'den az olmalı veya aynı yükseklikte tutunacak yerler temin edilmelidir.

Aralıklar,
köşeler,
kenarlar ve
açık girişler

26. (1) Bir inşaatın işçilerin çalıştığı tüm katlarında, tüm aralık, köşe ve kenarlar 2 metre yükseklikten herhangi bir şahsın düşüp yaralanmasına maruz kalmaması için, en az 90 cm yüksekliğe kadar dayanıklı korkulukla teçhiz edilmelidir. Bu korkuluk, ya tüm açıklığı kapatacak perde şeklinde olmalı veya 90 cm yükseklikteki üst korkuluğun yanısıra en az bir tane orta korkuluk konulmalıdır. Korkuluğun konulduğu zemin ile orta korkuluk ve orta korkuluk ile üst korkuluk arasındaki dikey mesafe 50 cm'yi aşmamalıdır.

Çalışılmayan katlara geçişin uygun korkuluklarla engellenmesi halinde, çalışılmayan katların köşe ve kenarlarının kapatılması gerekmez.

(2) Malzeme ve aletlerin düşmesini önleyecek şekilde gerektiği hallerde eteklik , emniyetli kapak ve daha başka emniyet tedbirleri alınmalıdır.

(3) Döşemelerdeki tüm boşluklar (Asansör boşluğu , aydınlık v.b) şahısların düşmemesi için emniyetli bir şekilde örtülmeli veya etrafi uygun korkulukla kapatılmalıdır.

Meyilli
Çatılar

27. (1) Meyilli yüzeylerde yapılacak işler ehliyetli işçiler tarafından yürütülmeli ve gerekli emniyet tedbirleri alınmalıdır.

(2) Çatının bir kısmı üzerinde devam etmekte olan işler için, çatı üzerine uygun malzemeneden yeterli dayanıklıkta ve tatminkar sayıda merdiven ve kalaslar emniyetli bir şekilde yerleştirilmelidir.

- (3) Meyilli çatısı metal maddeden yapılmış silo v.b yapıların çatı kenarlarında, herhangi bir şahsın düşmesini önleyecek engeller veya uygun platform tesis edilmelidir.
- (4) Meyilli çatıdan malzeme veya aletlerin düşmesini önleyecek tedbirler alınmalıdır.
- (5) Çatı oluklu amyant v.b hafif malzeme ile kaplanarak, işler malzemeye basmadan yürütülmeli ve çatı alt kısmına sağlam bir şekilde ağ gerilmelidir.
- Ağ gerilmesinin makul olmadığı hallerde, çalışanlar uygun emniyet kemeri veya iplerle emniyetli bir şekilde bağlanmış olmalıdır.

Tehlikeli Yerlerde Çalışma

- 28 (1) Yüksekliği tabandan itibaren 2 metreden daha fazla olan ve düşme veya kayma tehlikesi bulunan yerlerde çalışanlarla, kiremit döşeyicilerine, ofuk, su deposu, kule yapımında çalışanlara, asma yapı iskelesinde çalışanlara, üst katlara kurulu harç v.b. malzeme çekmek için kullanılan vinçleri (güçlü vinç) çalışanlarla ile inşaat yük asansörlerini (anavadorlar) çalışanlara, uygun emniyet kemeri verilmeli ve işçilerin bu kemeri kullanmaları sağlanmalıdır.
- (2) Herhangi bir işyerinin özel niteliği veya herhangi bir bölümün koşulları gereği, işyerinin bu bölümünde çalışmakta olan bir şahsın düşmesini önlemeye yönelik destek iskele ve yeterli koruluk bulundurulmuyorsa, uygun aklar ve emniyet kemeri temin edilmeli ve çalışanların kullanması sağlanmalıdır.

BÖLÜM IV

KAZI İŞLERİNDE ALINACAK TEDBİRLER

- Kazılarda uygun malzeme temini ve koruyucu tedbirler
29. (1) Bir kazı veya toprak projesinde toprak, kaya v.b malzemenin düşmesi, kayması nedeniyle çalışan herhangi bir şahsa ve çevrede bulunanlara karşı tehlikenin bertaraf edilebilmesi için, yeterli kalitede uygun malzeme tedarik edilerek kazının yan yüzleri desteklenmeli ve diğer uygun koruyucu tedbirler alınmalıdır.
- (2) Uygun kalaslar veya başka araçlar kullanılarak herhangi bir kazının, kuyunun, toprak projesinin veya tünelin herhangi bir kısmının desteklenmesi yetkili şahsın nezareti altında tecrübeli işçiler tarafından yapılmalıdır.
- (3) Kullanılacak olan destek direkleri ve kalaslar, sağlam malzemeden yapılmış, bariz kusurlardan arınmış yeterli dayanıklılıkta olmalı ve gerektiği şekilde idame ettirilmelidir.
- (4) 150 cm'den daha derin kazılarda yan yüzler, uygun şekilde desteklenmek veya iksa edilmek suretiyle tahkim edilmeli ve destek için kullanılacak kalas başları, kazı üst kenarından itibaren 20 cm. daha yukarıya kadar uzatılmalıdır.

- Kazı ve benzeri işlerin kontrolü 30. (1) Şahısların çalışmakta olduğu herhangi bir kazı, kuyu, toprak işleri veya tünelin herhangi bir kısmı, şahısların çalıştığı süre içinde günde en az bir defa yetkili bir kişi tarafından kontrol edilmelidir. 2 m. derinlikte çalışıldığı hallerde her hangi bir kuyunun temeli ve en üst kısmı her vardiyanın başladığı anda kontrol edilmelidir.
(2) Kontrolü yapan şahıs tarafından hazırlanan rapor kontrol tarihi ve sonuçlarını kapsayacak şekilde ve imzalanmış olarak İnşaat Genel Siciline iliştilmelidir.
- Yapı ve binanın emniyetini azaltan kazılar 31. Kazı veya toprak işinin, herhangi bir yapının emniyetini azaltması ihtimali varsa, o kazı işi başlamadan önce gerekli emniyet tedbirleri alınmalıdır.
- Kazıların etrafının çevrilmesi 32. (1) Herhangi bir arazi içinde kazı, kuyu veya delik açma işleri yapıldığı zaman, çalışan işçilerin veya yakından geçen kişilerin içine düşmelerini önlemek için etrafı en az 90 cm. yükseklikte korkulukla çevrilmeli ve gerekli başka uygun emniyet tedbirleri alınmalıdır.
(2) Belediye sınırları içindeki meskun bölgelerde, yapı kazalarına başlamadan önce, yapı alanının çevresi ortalama 2 metre yükseklikte tahta perde ile uygun şekilde çevrilmeli ve bu perdeleme inşaat bitimine kadar idame ettirilmelidir.
- Kazı kenarlarının korunması 33. Kazının alt kısmında çalışan şahısları tehlikeye maruz bırakacak şekilde kazı, kuyu, veya deliğin kenarlarına yer üzerine malzeme koymak yasaktır.
- Gaz, Su, Elektrik Hatlarına Karşı Tedbir 34. Kazı işlerinin yapılacağı yerlerde, elektrik kabloları, gaz boruları, su yolları, kanalizasyon ve benzeri tesisatın bulunup bulunmadığı önceden araştırılmalı ve duruma göre uygun tedbirler alınmalıdır.
- Su baskınları halinde çıkış ve boğulmaya karşı tedbirler 35. (1) Su baskınları ihtimaline karşı, olanaklar ölçüsünde uygun tedbirler alınmalı ve şahısların emniyetli bir yere ulaşmaları için yeterli imkanlar sağlanmalıdır.
(2) İşyerinde veya yakınında çalışmakta olan herhangi bir şahsın su içine düşme ve boğulma tehlikesi olan durumlarda, kullanılmak üzere kurtarma teçhizatı bulundurulmalıdır. Boğulma tehlikesi geçiren şahsın süratle kurtarılması için tertibat alınmalıdır.
(3) Düşmeyi önlemek için suyun çevresine en az 90 cm yükseklikte korkuluk inşa edilmeli veya su yüzeyi uygun şekilde kapatılmalıdır. Şahısların geçmesi veya malzemelerin taşınması için gerekli olan süre içerisinde kaldırılıp tekrar inşa edilmelidir.

- Kazı vs.nin Havalandırılması 36. (1) Kazı, kuyu, delik, kanal, tünel, v.b. yerlerde çalışanların sağlığına zarar gelmemesi için bu gibi yerlerin yeteri kadar havalandırılmasının sağlanması ve idamesi için etkili tedbirler alınmalıdır. Şöyle ki ;
- (a) Teneffüs etmek için yeterli miktarda hava bulunmalıdır.
- (b) Meydana gelen sihate zararlı her çeşit duman ,toz ve sair karışımlar makul olduğu ölçüde zararsız hale getirilmelidir.
- (2) İşyerinde havanın zehirli veya yetersiz olduğuna dair şüphe edildiği hallerde ,işyerlerinde tehlikeli zehirlenme olmadığına veya tehlikeye maruz kalmadığına dair yetkili bir şahsın direkt nezareti altında havanın denetimi yapılmalı ve işyerlerindeki havanın zararlı olmadığına kanaat getirilmeden çalışılmamalıdır.

BÖLÜM V KORKULUK VE KAFESLER

- Yapı ve bakım 37. Her korkuluk veya kafes sağlam malzemeden emniyetli bir şekilde yapılmış, bariz kusurlardan arınmış, yeterli dayanıklılıkta olması ve idame ettirilmelidir.
- İşin nezareti ve malzemelerin kontrolü 38. Herhangi bir koruyucu korkuluğun yapımı, yerleştirilmesi , esaslı bir değişiklik yapılması veya sökülmesi yetkili bir şahsın direkt nezareti altında tecrübeli elemanlar tarafından yapılmış olmalı ve bu maksatlar için kullanılan bütün malzemeler yetkili kişi tarafından kontrol edilmelidir.
- Patlayıcıların yakınındaki korkuluk ve kafesler 39. Koruyucu korkuluk veya kafesin içinde veya yakınında patlayıcı maddelerin kullanılması ve bu gibi koruyucu korkuluğun veya bunların herhangi bir kısmının dayanıklılığını ve sabitliğini etkilemesinin muhtemel olması halinde, hiçbir şahıs böyle bir koruyucu korkuluk veya kafes içinde çalıştırılmaz.

BÖLÜM VI ARAÇLAR VE NAKLİYAT

- Mekanik güçle hareket eden ve çekilebilen tekerlekli araçlar 40. (1) Araçlar iş maksatları için işçilerin , maddelerin ve malzemelerin taşınması için kullanıldıkları hallerde;
- (a) İyi ve çalışır durumda bulundurulmalıdır.
- (b) Uygunsuz şekilde kullanılmamalıdır.
- (c) Emniyetli sürüşü veya çalıştırılmasını etkileyecek şekilde aşırı derecede yükletilmemelidir.
- (2) İşyerinde hasara uğramış araçlar, tamir edilebilecekleri yere taşınmaları veya engel teşkil etmemeleri için kenara çekilmeleri amacıyla hareket ettirilirken, tehlikelerden korunmak için gereken tüm koruyucu tedbirler alınmalıdır.

Araçların salim olmayan kısımlarına çıkış 41. Hiçbir şahıs herhangi bir aracın tampon "mahafaza" demirine, yanları na veya emniyetli olmayan diğer yerlerine binemez, binmesi istenemez veya binmesine izin verilemez.

Yükleme sırasında aracın üzerinde kalmak 42. Tekerlekli bir aracın üzerine mekanik kepçe, ekskavatör veya benzeri bir makine ile malzeme yükletilmesi sırasında, herhangi bir şahıs aracın üzerinde kalmaz, kalması istenemez veya kal masına izin verilemez.

Kazı kenarları yakınındaki araçlar 43. Herhangi bir kazı işine, kuyuya veya herhangi bir topraklandırma projesine malzeme yerleştirmek için araç kullanıldığı durumlarda bu gibi aracın kazı, kuyu veya topraklandırmanın yapıldığı yere düş mesini önleyecek şekilde gerekli ve yeterli tedbirler alınmalıdır.

BÖLÜM VII YIKMALAR

Nezaret 44. Başkaları ile veya ferdi olarak yıkma işlemlerini taahhüt eden her mü- teahhit, işlere nezaret etmek amacıyla tecrübeli ve yetkili bir şahıs tayin etmelidir.

Yangın, su baskınları 45. Yıkma işlemlerine başlamadan önce ve bu işlerin yapı ldığı sürece,
(a) İçerisinde gaz, buhar sızması veya toplanması nedeniyle oluşabile cek yangın veya patlamalardan,
(b) su baskınından,
çalışmakta olan şahısların tehlikeye maruz kalmalarını önlemek için, bütün tedbirler alınmalıdır.

Yıkma işlemleri ile ilgili koruyucu tedbirler 46. (1) Herhangi bir şahsı tehlikeye maruz bırakacak şekilde, bir inşa- atın veya yapının bir kısmının lüzumsuz malzemelerle haddinden fazla yükletilmesi yasaktır.

(2) Aşağıdaki işler sadece yetkili bir nezaretçinin veya bu tür belir li işler hakkında yeterince tecrübe sahibi olan bir işçi başının, di- rekt nezareti altında yapılmalı ve herhangi bir şahsı tehlikeye maruz bırakmayacak şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

(a) Özellikle çökme tehlikesi olan bir binanın, başka bir yapının veya yeraltı inşaatının tümünün veya bunların bir kısmının yıkımı,
(b) Yıkım altında bulunan bir binanın, yeraltı inşaatının veya daha başka bir inşaatın bir kısmını oluşturan beton veya metalden ya- pılmış herhangi bir desteğin veya herhangi bir metalik yapının ke simi,

(c) Binanın veya yeraltı inşaatının üzerine tümü ile veya kısmen dayalı bulunan bir inşaatın iskeletinin herhangi bir kısmı, binadan veya yeraltı inşaatından ayrılması halinde,

(3) Herhangi bir yıkım işi başlamadan evvel ve bu tür işlerin devamı sırasında bir inşaatın herhangi bir kısmının düşmesini ve herhangi bir şahsı tehlikeye maruz bırakmasını önleyecek yeterli dayanıklılıkta desteklerle koruyucu tedbirler alınmalıdır.

(4) Herhangi bir yıkım işi başlamadan önce ve aynı zamanda bu tür işlerin devamı sırasında inşaat çevresinden geçenleri korumak amacıyla binanın çevresi uygun şekilde perdelenmek suretiyle emniyet tedbirleri alınmalıdır.

Yoğun yerleşim ve yapılaşmanın olmadığı yerlerde, bina yüksekliğinin iki katı uzaklığında, binaya yaklaşılmasını önlemek için, en az 90 cm yükseklikte uygun korkuluk tesis edilmesi halinde, binanın perdelenmesi gerekmez.

BÖLÜM VIII

KALDIRMA CİHAZ VE AKSAMLARI İLE İNŞAAT YÜK ASANSÖRLERİ

Yapım, bakım ve kontrol 47. (1) Her kaldırma cihazı ve onun bütün kısımları sağlam malzemeden, emniyetli bir şekilde yapılmış olmalı ve uygun durumda idame ettirilmelidir.

(2) Her kaldırma cihazı, operatörü veya başka yetkili bir kişi tarafından en az haftada bir defa kontrol edilmelidir.

(3) Her kaldırma cihazı yeterli ve emniyetli bir şekilde desteklenmeli ve sabitleştirilmelidir.

(4) Kaldırma cihazının desteklenmesinde ve sabitleştirilmesinde kullanılan tüm malzeme ve teçhizat, yeterince sağlam ve emniyetli olmalıdır.

(5) Kaldırma cihazının kurulması, desteklenmesi ve sabitleştirilmesi yetkili bir şahsın direkt nezareti altında yapılmalıdır.

(6) İşyerinde kullanılan her bağlama ipi, zincir, halat, makara v.b. kaldırma aksamı, yeterli dayanıklılıkta ve emniyetli olmalı ve uygun durumda idame ettirilmelidir.

(7) Her kaldırma cihazı üzerinde aşağıda belirtilen hususları gösteren bir levha veya yazı bulunmalıdır.

(a) Seri Numarası.

(b) Emniyetli Çalışma Yüklü (kolflu vinçlerde her aç ve kol mesafesindeki emniyetli çalışma yükleri)

(c) Test yükü.

(d) İmal yılı ve ülkesi

(e) İmalatçı firmanın ünvanı.

(8) Vinç, vinç kolunun ayarlanmış olduğu durumda maruz kalacağı azami yükten en az % 25 daha fazla bir denge ağırlığı taşınmalıdır. Vinç dengesini tehlikeye düşürebilecek nitelikte olan hava şartlarında vinç kullanılması yasaktır.

(9)Eğitilmiş , ehil ve yetkili kişiler haricindeki şahısların herhangi bir kaldırma cihazını kullanması yasaktır. Ancak, gerekli evsafa haiz bir şahsın nezareti altında, öğrenim maksatları için herhangi bir şahsın kaldırma cihazını kullanmasına izin verilebilir.

(10) Hiçbir kaldırma cihazı veya aksamı, yetkili makina mühendisinin nezaretinde yapılan testler haricinde, emniyetli çalışma-yükünden daha fazla bir yükü yükletilemez ve çalıştırılmaz.

İşaret vericiler

48. (1) Kaldırma cihazını kullanan şahıs, yükü veya etrafındaki sahayı tam olarak göremediği takdirde , kullanıcıya gerekli işareti vermek için yetkili bir şahıs tayin edilmeli ve uygun bir yere yerleştirmelidir.

(2)Kaldırma cihazının kullanılmasında veya sürücüsüne işaret verilmesinde 18 yaşından küçük şahısların çalıştırılması yasaktır.

(3) Gerekmesi halinde yükletme ve indirme noktalarında çalışanlarla, kaldırma cihazını kullanan veya işaret verenler arasında etkili bir işaretleme veya haberleşme tertibatı bulunmalıdır.

Kullanıcı ve işaret verici lerin platformu

49. Kaldırma cihazını kullanan herhangi bir şahıs veya işaret verici için kurulan her iş platformu, bu Tüzüğün 21'inci ve 22'nci Maddelerine uygun olmalıdır.

İnşaat Yük Asansörleri (Anavadorlar)

50. (1) İnşaat işlerinde kullanılan yük asansörleri (anavadorlar) inşaatın üzerine veya özel yapılmış sağlam bir iskele üzerine, emniyetli bir şekilde tutturulup sabitleştirilmelidir.

(2) Böyle bir inşaat yük asansörünün (anavador) bütün kısımları, sağlam bir malzemeden , yeterli dayanıklılıkta olmalı ve uygun durumda idame ettirilmelidir.

(3) Bir inşaat yük asansörünün (anavador) kurulması, desteklenmesi ve sabitleştirilmesi , yetkili bir şahsın direkt nezareti altında yapılmalıdır.

(4) (a) İnşaat yük asansörünün (anavador) etrafı, asansörün kurulmuş olduğu zeminden itibaren en az 2 metre yüksekliğe kadar perdelenmek suretiyle kapatılmış olmalıdır. Ancak işin yürütülmesi açısından bir zorunluluk olması durumunda, bu yükseklik 90 cm. 'ye kadar indirilebilir.

(b) İnşaat yük asansörünün (anavador) hareket yoluna geçiş sağlayan tüm noktalarda ve şahısların asansörün hareket eden kısımlarına temas ihtimali olan yerlerde, bu gibi geçiş yerleri en az 90 cm.yükseklikte uygun, koruyucu korkulukla kapatılmalıdır.

(5) İnşaat yük asansörünün (anavador) halat veya bağlantılarında bir arıza olması ve asansör platform veya kafesinin kontrolsüz bir şekilde hızla düşmeye başlaması halinde, asansörün hareketini otomatik olarak durduracak etkili bir durdurma tertibatı olmalıdır.

(6) Her inşaat yük asansörü (anavador) üzerinde aşağıda belirtilen hususları gösteren bir levha veya yazı bulunmalıdır.

- (a) Seri numarası
- (b) Emniyetli çalışma yükü
- (c) Test yükü
- (d) İmalat yılı ve ülkesi
- (e) İmalatçı firmanın ünvanı

(7) Hiçbir inşaat yük asansörü (anavador), yetkili makina mühendisinin nezaretinde yapılan testler haricinde, emniyetli çalışma yükünden daha fazla bir yükü yükletilemez ve çalıştırılmaz.

İşletme izni 51. İnşaat işlerinde kullanılan herhangi bir kaldırma cihazı ve aksamı ile inşaat yük asansörünün (anavador) işletme izni alınmadan çalıştırılması yasaktır. İşletme izni alınması için 1992 İş (Kaldırma Cihazları ve Aksamları Denetim) Tüzüğü'nün ilgili kurallarına uygun olarak işlem yapılacaktır.

BÖLÜM IX

ŞAHISLARIN TAŞINMASI VE YÜKLERİN EMNİYETE ALINMASI

Şahısların Kaldırma Cihazları ile taşınması 52. Makine gücü kullanılarak hareket ettirilen bir kaldırma cihazı ile şahısların taşınması, yalnızca emniyetli asma yapı iskelesinin kullanılmasının makul olarak mümkün olmadığı durumlarda ve aşağıdaki koşullara uyulması şartıyla mümkün olabilir.

- (a) Şahıslar uygun bir kabin, kova, kafes veya kap içinde olmalıdır.
- (b) Kova, kafes, kap veya kabinin derinliği en az 90 cm. olmalıdır.
- (c) Kova, kafes kabin veya kap sağlam malzemeden, yeterli dayanıklılıkta ve emniyetli bir şekilde yapılmış olmalıdır.
- (d) Kova, kafes, kap veya kabin içinde bulunan şahsı tehlikeye maruz bırakacak şekilde devrilmesini veya dönmesini önlemek için gerekli tüm tedbirler alınmalıdır.
- (e) Kaldırma cihazı bir tek noktadan hareket ettirilmelidir.

Yükü emniyet altına alma 53. (1) Yükler emniyetli bir şekilde kaldırılmalı indirilmeli ve desteklenmelidir. Yükün kayması veya yer değiştirmesini önlemek için gerekli tedbirler alınmalıdır.

(2) Taş, kerpiç, tuğla, kiremit, karomozaik ve benzeri malzemelerin kaldırılması veya indirilmesi için kullanılan her kap veya platform, bu malzemelerin düşmesini önleyecek şekilde imal edilmiş olmalıdır. Bu gibi kapların derinliği en az 90 cm olmalı veya yüklerin taşınmasında kullanılan platformun etrafı, en az 90 cm yükseklikte çepeçevre kapatılmış veya kafeslenmiş olmalıdır.

(3) Çamur halinde beton kaldırmak veya indirmek için kullanılan kaplarla teçhiz edilmiş olan inşaat yük asansörlerinde, bu kaplar kullanılacağı maksada uygun olarak imal edilmeli ve asansör üzerine emniyetli bir şekilde monte edilmiş olmalıdır.

- (4) İnşaat yük asansörünün platformu , her tarafından en az 90 cm yüksekliğe kadar çepeçevre kapatılmış veya kafeslenmiş olmalıdır. Çepeçevre kapatılmış veya kafeslenmiş olmadan bir asansör platformu üzerinde el arabası veya başka herhangi bir araç veya malzeme taşınması yasaktır.
- (5) Hiçbir yük, kaldırma cihazı veya inşaat yük asansörü üzerinde kaldırılmış olarak bırakılamaz.

BÖLÜM X SAĞLIK

- İlk yardım 54: (1) Şahısların yaralanmaları halinde derhal ilkyardım tedavisi uygulanması amacıyla her işyerinde yeterli sayıda ilk yardım kutusu ve malzeme si temin edilmelidir.
- (2) İlk yardım kutusu ile ilgili hususlar 1992 İş (Fabrika ve İşyerlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği) Tüzüğü'nün 25. maddesine uygun olarak düzenlenecektir.
- (3) Bu Madde amaçları bakımından, herhangi bir zamanda iş yapan şahısların en yüksek sayısı , istihdam edilen şahısların sayısı olarak addedilecektir.
- Koruyucu barakalar, elbise dolapları ve yemek kolaylıkları 55. Bu Tüzüğün uygulandığı işlerde istihdam edilenlerin kullanmaları için.
- (1) Kötü hava koşulları nedeniyle işe ara verilmesi halinde, kullanılması için yeterli ve uygun koruyucu barakalar temin edilmelidir. Temin edilen baraka veya bina , kullanımını engelleyecek şekilde inşaat malzemesi veya makinelerin yerleştirilmesi veya muhafaza edilmesi için kullanılmayacaktır.
- (2) Mesai saatleri içerisinde kullanılmayan elbiselerin kuru bir yerde muhafaza edilmesi için yeterli ve uygun elbise dolapları bulundurulmalı; elbiselerin ıslak olmaları halinde, kurutulması için makul ölçüler dahilinde kolaylıklar temin edilmelidir.
- (3) İşte kullanılan özel koruyucu elbiseler için de yeterli ve uygun elbise dolapları temin edilmelidir.
- (4) İşçilerin yemek yiyebilmesi için içerisinde yeterli sayıda masa, sandalye bulunan yemek yerleri temin edilmeli ve yemek ısıtmak için kolaylıklar sağlanmalıdır.
- Yıkama Kolaylıkları ve Tuvaletler 56. İşyerinde geçici mahiyette de olsa, yıkama kolaylıkları sağlanmalı ve yeterli tuvalet tesis edilmelidir. İşyerinde kadın ve erkek işçilerin bulunması halinde yıkama kolaylıkları ile tuvaletler her cinsiyet için ayrı ayrı temin edilmelidir. Bu Maddedeki hususlar 1992 İş (Fabrika ve İşyerlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği) Tüzüğü'nün 18,21,22 ve 23'üncü Maddelerine uygun olarak düzenlenecektir.

BÖLÜM XI ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

İkaz levhaları 57. (1) Bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı herhangi bir işyerinde, hem çalışanları hem de oradan geçmekte olan kişileri uyarmak için gerekli uyarı levhaları tedarik edilmeli ve bunlar kolayca görülebilecek ve okunabilecek şekilde uygun yerlere asılmalıdır. Bu uyarı levhalarında, yeterli büyüklükte "Dikkat İnşaata Girmek Tehlikeli ve Yasaktır." ibaresi yazılmış olmalıdır.

(2) Trafığe açık kavşak noktaları ile anayol kenarlarında sürdürülen inşaat işlerinde, geceleyin yoldan geçenleri uyarmak için ışıklı veya fosforlu uygun durumda ikaz lambaları bulundurulmalıdır.

Makinelerin emniyeti 58. (1) İşyerinde bulunan her makinenin tehlike arzeden tüm hareketli kısımları emniyetli bir şekilde koruyucularla kapatılmalı veya makine herhangi bir kişi ile temas etmeyecek şekilde emniyetli bir konumda bulundurulmalıdır.

(2) Bu Tüzüğün uygulandığı bir işyerinde makinelerin emniyeti ile ilgili hususlarda, 1992 İş (Fabrika ve İşyerlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği) Tüzüğü'nün 27,28,29 ve 30'uncu Maddeleri hükümleri uygulanır.

Elektrik Akımı 59. (1) Bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı işler başlamadan evvel ve devamı sırasında istihdam edilen şahısları, elektrik akımı taşıyan herhangi bir kablunun veya tehlikeye sebep teşkil edecek bir elektrik cihazının tehlikelerinden korumak amacıyla elektrik akımının kesilmesi veya kablo ve cihazın nötralize edilmesi suretiyle gerekli her türlü tedbir alınmalıdır.

(2) İş yerinde çalışmakta olan şahıslar için tehlike nedeni olabilecek canlı elektrik yüklü kablo veya cihaz olması halinde (Asansör v.b) doğabilecek tehlikeleri bertaraf etmek için etrafi korkulukla çevreleyerek veya başka usullerle yeterli ve uygun her türlü koruyucu önlem alınmalıdır.

(3) Herhangi bir iş platformunda bütün yönlerde doğru 2.5 metre mesafe içerisinde, elektrik şebekesine ait canlı kablo veya tel geçmesi halinde, ahşap korkuluk yapılmalı ve işyeri istikametinde kablo veya tellerin ön kısmına yerleştirilerek, çalışmakta olan şahısların bu kablo veya tellere teması önlenmelidir.

Düşen malzeme 60. (1) Herhangi bir şahsın çalıştığı işyerinde, düşen malzeme veya eşya lardan korunması için tedbirler alınmalıdır.

(2) Zarar vermesi ihtimali olan bir yükseklikten malzeme, alet ve lüzumsuz eşya atılmamalı, boşaltılmamalı veya yuvarlanmamalı, bunlar uygun ve emniyetli bir şekilde indirilmelidir. Emniyetli bir şekilde indirilmelerinin mümkün olmadığı yerlerde veya bir yapının kısmen yıkılması veya herhangi bir kısmının kesilmesi sırasında çalışmakta olan şahısların düşen veya fırlayan parçalardan korunması için gerekli tüm tedbirler alınmalıdır.

- (3) Bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı tüm işyerlerinde çevreden geçenleri veya inşaatın alt kısmında bulunanları düşen veya fırlatılan parçalar dan korumak amacıyla gerekli tedbirler alınacaktır Şöyle ki; Meskun bölgelerde, cadde ve yol kenarlarındaki inşaatlarda, inşaatın yola dönük cephesi en az 2 metre yükseklikte uygun malzeme ile perdelenmelidir.
- İnşaatın yola dönük olmayan yanlarıyla, yol kenarlarında olmayan inşaatların, çevresinin 90 cm yükseklikte uygun korkulukla çevrilmesi yeterli sayılacaktır.
- İş yerinin ışıklandırılması** 61. İnşaat işlerinin gündüz yapılması esastır. Karanlıkta veya gece çalışmasının gerekli veya zorunlu olduğu hallerde, çalışma yerinin ve geçitlerin yeterince ve uygun şekilde aydınlatılması ve işgüvenliğinin sağlanması zorunludur.
- Çivi ve luzum Malzemeler den korunmak** 62. (1) Üzerinde çıkıntılı çivi bulunması dolayısıyla herhangi bir şahıs için tehlike kaynağı teşkil eden bir kereste veya malzeme, herhangi bir işte kullanılmamalı ve çalışan şahıslar için tehlike kaynağı teşkil edecek şekilde herhangi bir yerde bırakılmamalıdır.
- (2) Kullanılmayan malzemeleri, şahısların geçit için kullandıkları yerlerden geçmelerini engelleyecek şekilde koymak veya terketmek yasaktır. Kullanılmayan malzemeler, tehlike yaratmayacak şekilde uygun yerlerde muhafaza edilmelidir. Bu malzemeler herhangi bir çatı, döşeme veya binanın bir kısmına, fazla yük teşkil ederek tehlike yaratacak şekilde yığılmamalıdır.
- Geçici yapı yapmak** 63. Bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı iş maksatları için yapılan her geçici yapı, kullanılacağı gayeyi göz önünde bulundurmak suretiyle, sağlam malzemeden, emniyetli bir şekilde yapılmış, gereği kadar dayanıklı ve sabit olmalıdır.
- Yapının çökme tehlikesinden kaçınmak** 64. Mevcut bir yapının veya yapılmakta olan bir yapının emniyetini azaltması ihtimali olan herhangi bir iş yapılması halinde, bu işin yapıldığı sırada yapının çökmesi veya bunun herhangi bir kısmının yıkılması tehlikesi ne karşı, çalışmakta olan herhangi bir şahsın korunması için, yapının desteklenmesi suretiyle veya başka şekilde, mümkün olan her türlü koruyucu tedbir alınmalıdır.
- Demir ve çelik işler üzerindeki yağ boyalar** 65. Üzerinde kurumamış boya bulunan hiçbir demir ve çelik malzeme üzerine basılmamalı ve destek olarak kullanılmamalıdır.
- Kişisel Korunma Araçları** 66. (1) Çalışanların yaralanmalarını önlemek için, yapılan işin niteliğine göre uygun eldiven, başlık, bot, gözlük, emniyet kemeri v.b. tüm kişisel korunma malzemeleri temin edilmeli ve kullanılması için gerekli ikaz levhaları işyerine uygun yerlere asılmalıdır.
- (2) Bu Tüzüğe ekli I. Cetvelde belirtilen işlerin yapılması sırasında belirtilen işlerde çalışmakta olan şahısların gözlerini korumak amacıyla koruyucu gözlük veya etkili maske tedarik edilmelidir.

(3) Hiçbir şahıs gerekli kişisel koruma malzemelerini kullanmaksızın, bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı bir işte çalışamaz, çalışmasına izin verilemez, çalışması istenemez.

Aşırı yük. 67. Hiçbir şahıs bedene hasar verebilecek nitelikte olan ağır bir yükün elle kaldırılması, kaldırılması, taşınması veya hareket ettirilmesi işinde çalıştırılmaz.

Patlayıcı maddeler 68. Tehlikeleri hakkında yeterli bilgisi olan patlayıcı madde kullanımına dair yetki belgesine sahip bir şahsın kontrolü altında olmadan patlayıcı maddelerin kullanılması veya ellenmesi yasaktır. Dinamit lokumlarının ateşlenmesi sırasında patlamadan veya fırlayan malzemelerden, çalışan şahısların yaralanma tehlikesine maruz kalmaması için mümkün olan tüm tedbirler alınmalıdır.

İşlerin güven lik içinde yürütülmesine nezaret etmek, İş güvenliği sorumlularının tayini 69. (1) Bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı işleri yapmayı üstlenen her müteahhit veya işveren, tecrübeli bir veya birden fazla şahsı, işyerinde iş güvenliği sorumlusu olarak tayin etmelidir.

(2) Bu tayin yazılı ve Daire Müdürlüğü tarafından onaylanmış olmalıdır. Daire uygun bulmadığı bir şahsın tayinini onaylamak zorunda değildir. Daire Müdürlüğü tarafından onaylanmamış tayin geçersizdir. İşveren, tayinli şahsın değiştirilmesi halinde bunu Daireye bildirmeli ve yeni bir tayin yapmalıdır.

(3) Tayinli şahsın görevleri şunlardır.

(a) 22/1992 sayılı İş Yasası veya bu Yasa gereğince çıkarılan herhangi bir Tüzük kapsamına giren işlerde çalışan şahısların güvenliğinin ve sağlığının korunmasını öngören hükümlerin uygulanması ile ilgili olarak, müteahhide veya işverene tavsiyede bulunmak.

(b) Yukarıda belirtilen hükümlerin uygulanması için işlere nezaret etmek ve işin güvenlik içinde yürütülmesini sağlayacak tedbirleri almak.

(4) Her taşeronunun çalıştırdığı kişilerin sayısının onu aşması halinde, müteahhit veya işverenin tayin ettiği işgüvenliği sorumlusuna ek olarak, her taşeron ayrıca bir işgüvenliği sorumlusu tayin etmelidir. Bu durumdaki bir işgüvenliği sorumlusu, kendi taşeronunun sorumluluk sahası ile ilgili olacaktır.

(5) Çalışanların toplam sayısının on kişiden daha az olduğu inşaatlarda bu Madde hükümleri uygulanmaz.

İş Güvenliği sorumlularına verilecek görevler 70. (1) Bu Tüzüğün 69. Maddesi gereğince müteahhit, işveren veya taşeron tarafından tayin edilen şahsa verilecek diğer görevler, söz konusu Maddede belirtilen görevlerin makul verimlilikte yerine getirilmesini engelleyecek tarzda olmamalıdır.

(2) Bu Maddenin 1. Fıkrası hükümlerine bağlı kalınması koşuluyla aynı şahıs veya şahıslar, birden fazla işyeri için işgüvenliği sorumlusu olarak tayin edilebilirler.

Yönetmelik
Hazırlama
Yetkisi

71. Bu Tüzük hükümlerinin uygulandığı işyerlerinde kullanılacak malzemelerin boyutları, sağlamlığı, teknik özellikleri ve alınması gereken işgüvenliği önlemlerine ilişkin olarak Bakanlık, uygun görmesi halinde ayrıntıları içeren yönetmelik yapabilir ve ya teknik standartlar saptaya bilir.

BÖLÜM XII DENETİM

Denetim

72. (1) Daire müfettişleri, bu Tüzük kapsamına giren herhangi bir işyerine uygun gördükleri herhangi bir zamanda girmeye ve denetim yapmaya yetkilidirler.
- (2) İşveren veya işveren vekilleri veya işçiler veya işle ilgili kişiler müfettişin istediği bilgileri vermek, belgeleri ibraz etmek ve müfettişin görevini yapması için her türlü kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.
- (3) Müfettiş, gerekli ve uygun görmesi halinde, işyerinde kullanılan herhangi bir malzemeyi test ve tahlil amaçları için, örnek olarak alabilir.
- (4) Denetimde zorlukla karşılaşması veya zorlukla karşılaşacağı yönünde ciddi endişesi bulunması halinde, müfettiş, polisten yardım isteyebilir. Böyle bir yardım talebinde, polis görevlileri, müfettişin görevini yerine getirebilmesi için gerekli yardımı sağlarlar.
- (5)(a) Daire Müfettişleri, denetimlerinde tespit ettikleri eksikliklerin makul bir süre içinde giderilmesi için, işverene uyarı yapabilirler.
- (b) İşyerinde, insan hayatı için tehlikeli olan acil bir durum saptanması halinde, müfettiş oradaki faaliyetin kısmen veya tamamen durdurulmasını isteyebilir. Bu durum yazılı olarak işverene bildirilir ve eksiklikler giderilmeden, o işyerinde veya işyerinin ilgili bölümünde faaliyet gösterilmemesi için gerekli işlemler yapılarak, bu durumu belirten bir yazı, işyerinde uygun bir yere asılır. Daire Müdürlüğü'nün bilgisi ve yazılı izni olmadan, bu yazının asıldığı yerden sökülmesi yasaktır. Müfettiş faaliyeti durdurma işlemini yapmadan önce Daire Müdürlüğü'nden onay almakla yükümlüdür. Ancak acil durumlarda, Müfettiş, uygun görmesi halinde onay almadan da, bu işlemleri yapabilir. Böyle bir durumda, Müfettiş durumu derhal Daire Müdürlüğü'ne aktarır ve Müdürlük bu işlemlerin yapılmasını takip eden 3 iş günü içinde, faaliyetin durdurulması işleminin devamı veya durdurmanın kaldırılması hakkındaki nihai kararını verir.

(c) Müdürlüğün, faaliyetin durdurulması işleminin kaldırılması ve faaliyetin yeniden başlatılması yönünde karar alması halinde bu karar yazılı olarak ve ivedilikle ilgili Bölge Amirliğine bildirilir. İlgili Bölge Amirliği bu yazı üzerine bir veya birden çok müfettişi görevlendirerek işyerinin yeniden faaliyete başlamasını sağlar. Bunun için önceden asılmış olan faaliyeti durdurma yazısı işyerinden sökülür ve faaliyetin başlayabileceğine ilişkin Müdürlük yazısının bir sureti işverene verilir.

(d) İşyerinde faaliyetin kısmen veya tamamen durdurulmasına ilişkin olarak, işverenin Daire Müdürlüğü'ne veya Mahkemeye başvurarak itiraz etme hakkı saklıdır.

İnşaat Genel Sicili

73. (1) Bu Tüzük kapsamına giren işlerin yapımını üstlenen her işveren, Tüzük kapsamındaki her işyeri için, Dairece hazırlanacak bir inşaat genel sicili temin etmelidir. Bu sicil içerisinde, inşaatın tüm safhaları işlenecek ve imzalanacaktır. Bu Tüzük gereğince istenen tüm belge ve sertifikalar bu sicil içinde muhafaza edilmelidir.
- (2) İnşaat Genel Sicil defteri, herhangi bir zamanda müfettişin teftişine açık bulundurulmalıdır.
- (3) Daireden temin edilecek İnşaat Genel Sicili için Daire'ye 800,000 TL harç ödenir.

BÖLÜM XIII SON KURALLAR

Suç ve cezalar

74. Bu Tüzüğün yapılmasını ön gördüğü yükümlülükleri yerine getirmeyen veya ona aykırı hareket edenler bu Tüzüğe karşı bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 22/1992 sayılı İş Yasası'nın 72 (8) Maddesinde ön görülen cezaya çarptırılırlar.

Uygulama 22/1992 Sayılı İş Yasası

75. (1) Bu Tüzük 22/1992 Sayılı İş Yasası'na göre ve onunla birlikte uygulanır.
- (2) Bu Tüzüğün yürürlüğe girmesiyle birlikte 1989 Fabrikalar (Yapı İşleri ve Mühendislik Yapı İşleri Emniyet Sağlık ve Refah) Tüzüğü yürürlükten kaldırılır.

Yürütme

76. Bu Tüzük, Çalışma İşlerinden Sorumlu Bakanlık tarafından yürütülür.

Yürürlüğe giriş

77. Bu Tüzük Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

CETVEL I
GÖZLERİN KORUNMASI

(Madde 66 (2)'ye ilişkin cetvel)

- (1) Metallerin, taşların, betonarme yüzeylerin taşlanması.
- (2) Taşların, betonarmenin veya benzeri maddelerin el aletleriyle veya mekanik güçle hareket ettirilen aletlerle, kesme, işleme veya yerinden oynatılması.
- (3) Boyanmış veya çürümüş metal yüzeylerin eğelenmesi, sıyırılması veya bu gibi yüzeylerin üzerinin, mekanik güçle zımparalanması.
- (4) Herhangi bir imalattan veya bunun herhangi bir kısmından , vidalardan parça kesmek veya soğuk perçin kesmek.
- (5) Elektrik kaynağıyla, oksijenle, asetilenle veya daha başka benzeri metodla metal yapıştırmak veya kesmek.